

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
“ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ”
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНІЙ ІНСТИТУТ

Факультет “Економіка та управління”
Кафедра “Суспільні науки”

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан факультету

_____ Л.П. Вовк
“ ____ ” _____ 2011р.

Рекомендовано

навчально-методичною

комісією факультету,

протокол засідання від № _____

“ ____ ” _____ 2011 р.

Голова комісії

к.і.н., доц. _____ М.А. Шипович

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни циклу гуманітарної підготовки
“ Основи права”
напрямок підготовки 6.070106 «Автомобільний транспорт»

Курс – II, семестр – 1

Рекомендовано кафедрою “Суспільні науки”,
протокол № _____ від “ ____ ” _____ 2011 р.

Завкафедрою

к.і.н., доц.

О.В. Ковальова

Програму склала

к.і.н., доц.

“ ____ ” _____ 2011 р.

М.А. Шипович

Горлівка 2011 р.

Лист перезатвердження робочої програми
з дисципліни “ Основи права ”

Вніс зміни до програми

“ ” 20 р.

Рекомендована кафедрою “Суспільні науки”, протокол засідання № _____ 20__ р.,
Зав. кафедри _____
Ковальова О.В.

Затверджена навчально-методичною комісією спеціальності «Менеджмент організацій», протокол засідання № _____ від “_____” _____ 20__ р.,
Голова комісії

Деречинський Ю.Н.

Вніс зміни до програми

“ ” 20 р.

Рекомендована кафедрою “Суспільні науки”, протокол засідання № _____ 20__ р.,
Зав. кафедри _____

Ковальова О.В.

Затверджена навчально-методичною
комісією спеціальності «Менеджмент
організацій», протокол засідання
№ _____ від “ _____ ” _____ 20__ р.,
Голова комісії

Деречинський Ю.Н.

Вніс зміни до програми

“ ” 20 р.

Рекомендована кафедрою “Суспільні науки”, протокол засідання № _____ 20__ р.,
Зав. кафедри _____

Ковальова О.В.

Затверджена навчально-методичною комісією спеціальності «Менеджмент організацій», протокол засідання № _____ від “_____” _____ 20__ р.,
Голова комісії _____

Деречинський Ю.Н.

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ

1.1 Загальні положення

Робоча програма складена згідно з типовою програмою дисципліни "Основи права" напряму підготовки 6.070106 «Автомобільний транспорт».

“ Основи права ” - це одна із дисциплін циклу гуманітарної підготовки, яку вивчають студенти напряму підготовки 6.070106 «Автомобільний транспорт».

Для розбудови правової держави та громадянського суспільства в Україні важливим є формування нового, вищого рівня правосвідомості та правової культури населення. Великого значення набувають правове виховання і правова освіта. Без глибоких знань прав, свобод, чинного законодавства еволюційний розвиток нашого суспільства не відбудеться.

Підвищення рівня правових знань у молоді України, її правосвідомості та правової культури можливе лише за повсякденного, професійно організованого правового виховання, здійснюваного з використанням усіх його форм, у тому числі й за допомогою введення в навчальний процес курсу “Правознавство”.

Особливо актуальним є такий підхід при підготовці спеціалістів з різних економічних спеціальностей. Адже закладені в процесі навчання в їх свідомості основи правових знань стануть неабияким підґрунтям для майбутнього поступального економічного розвитку нашої держави.

Дисципліна складається з таких розділів:

1. Основи теорії держави і права.
2. Конституційне законодавство України.
3. Окремі галузі законодавства України.

1.2 Мета викладання дисципліни

Формування правової культури та вмінь користування нормативно-правовими актами.

1.3 Задачі вивчення дисципліни і основні вимоги до рівня засвоєння змісту дисципліни

Основними задачами вивчення дисципліни є: вивчення проблем становлення правової системи України, правового забезпечення створення громадянського суспільства, економічної різноманітності, демократичної, соціальної, правової держави, ознайомлення з порядком вирішення господарських спорів, розгляду цивільних, адміністративних та кримінальних справ; ознайомлення з механізмом захисту прав і свобод людини і громадянина, форму-

вання вмінь та навичок користування нормативно-правовими актами; формування правової свідомості та правової культури.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

а) знати:

- 1) загальні закономірності виникнення держави і права, їх взаємозв'язок;
- 2) юридичне та політичне значення конституції України;
- 3) різні джерела права України, їх зміст.

б) вміти:

- 1) застосовувати знання про державно-правову систему України в своїй професійній діяльності;
- 2) використовувати Конституцію України як основний закон прямої дії;
- 3) орієнтуватися у системі чинного законодавства;
- 4) користуватися нормативно-правовими актами.

1.4 Перелік дисциплін, необхідних для вивчення даної дисципліни

Навчальна дисципліна “Основи права” є складовою гуманітарного циклу підготовки фахівців.

Курс тісно пов'язаний з іншими циклу гуманітарної підготовки, а саме “Культурологією”, “Соціологією”, “Філософією”, “Релігієзнавством”, “Історією України”.

1.5 Місце дисципліни в професійній підготовці спеціаліста

Дисципліна “Основи права” відноситься до циклу дисциплін гуманітарної підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.070106 «Автомобільний транспорт». і є вихідною для вивчення дисциплін циклу професійної підготовки.

2. РОЗКЛАД НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН

Розподіл навчальних годин дисципліни “Основи права” за основними видами навчальних занять наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Розклад навчальних годин дисципліни “Правознавство”

Види навчальних занять	Всього		Семестр
	годин	кредитів ECTS	2
Загальний обсяг дисципліни	36	1	36
1. Аудиторні заняття	17		17
з них:			
1.1. Лекції	17		17
1.2. Семінарські заняття	0		0
2. Самостійна робота	19		19
з них:			
2.1 Підготовка до лекційних занять	8,5		8,5
2.2 Підготовка до практичних занять	0		0
2.3. Підготовка до МРК.	11		11
3. Контрольні заходи			Залік

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

3.1 Лекційні заняття

Тема і зміст лекцій дисципліни “Основи права” наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Теми і зміст лекцій

Номер теми	Назва теми та її зміст	Обсяг лекцій, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	<u>Виникнення держави і права</u> Предмет та завдання навчального курсу. Основні теорії виникнення держави і права. Роль держави і права в організації суспільства та здійсненні політичної влади. <u>Основи теорії держави</u> Поняття “держава” та її ознаки. Апарат держави. Внутрішні й зовнішні функції держави. Форми держави. Ознаки й загальна характеристика правової держави, взаємозв'язок із громадянським суспільством.	2	0,5
2	<u>Основи теорії права</u> Поняття “право” та його ознаки. Право – особливий вид соціальних норм. Функції права. Система права. Норми права, їхні види. Правові інститути і галузі права. Джерела права. Закони й підзаконні нормативні акти. Правові відносини.	2	0,5
3	<u>Основні засади конституційного ладу в Україні</u> Конституційне право як провідна галузь національного права України. Конституція України. Поняття та основні принципи конституційного ладу України. Державний устрій (лад) України. Територіальний устрій України. Поняття громадянства. Конституційно-правовий статус громадян, іноземців і осіб без громадянства в Україні. Поняття і види основних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина.	2	0,5

4	<u>Основи цивільного права України</u> Поняття та предмет цивільного права України. Джерела цивільного права. Цивільний кодекс України. Цивільно-правові відносини. Майнові та особисті немайнові відносини. Суб'єкти та об'єкти цивільно-правових відносин. Фізична особа. Цивільна правосуб'єктність. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність. Види цивільної дієздатності. Юридична особа. Ознаки юридичної особи. Види юридичних осіб. Зміст цивільно-правових відносин. Захист цивільних прав людини. Право власності. Форми власності. Суб'єкти права власності в Україні. Зобов'язальне право. Система зобов'язального права. Суб'єкти та об'єкти зобов'язань. Зміст зобов'язань. Підстави виникнення та припинення зобов'язань. Поняття цивільної угоди та цивільного договору. Поняття цивільної угоди та цивільного договору купівлі-продажу, майнового найму (оренди). Договір позики. Поняття спадщини. Спадкування за законом і за заповітом. Перша та друга черга спадкоємців.	2	1
5	<u>Основи трудового права України</u> Поняття та предмет трудового права України. Система трудового права. Поняття та структура трудових правовідносин. Джерела трудового права. Кодекс законів про працю України. Колективний договір. Поняття колективного договору. Поняття колективної угоди. Зміст колективного договору. Поняття трудового договору. Сторони трудового договору. Зміст трудового договору. Види трудових договорів. Трудова книжка. Контракт. Порядок укладення контракту. Зміст контракту. Підстави для припинення трудового договору. Розірвання трудового договору з ініціативи працівника. Розірвання трудового договору з ініціативи власника або уповноваженого ним органу. Робочий час. Поняття робочого часу. Види робочого часу. Час відпочинку. Поняття часу відпочинку. Види часу відпочинку. Поняття що-	3	1

	річної відпустки та її види. Додаткові відпустки. Особливості умов праці жінок та молоді. Трудова дисципліна. Поняття трудової дисципліни. Поняття та зміст обов'язку. Правові методи впливу на працівника. Заохочення. Дисциплінарна відповідальність. Поняття дисциплінарного проступку. Поняття та види дисциплінарного стягнення. Матеріальна відповідальність. Поняття та види дисциплінарної відповідальності сторін трудових правовідносин. Індивідуальні і колективні трудові спори. Порядок розгляду індивідуальних трудових спорів. Комісія з трудових спорів.		
6	<u>Основи шлюбно-сімейного права</u> Сімейний кодекс України. Поняття шлюбу, умови та порядок його укладення. Підстави та порядок розірвання шлюбу. Визнання шлюбу недійсним. Майнові права подружжя. Опіка та піклування.	2	0,5
7	<u>Основи адміністративного права</u> Поняття та предмет адміністративного права України. Джерела адміністративного права. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Державне управління. Поняття і сутність державного управління. Принципи державного управління. Методи і форми державного управління. Державне управління і виконавча влада. Державна служба. Поняття і правовий статус державних службовців. Адміністративно-правові відносини. Сутність та ознаки адміністративних правовідносин. Суб'єкти адміністративного права. Адміністративне деліктне право. Поняття, ознаки та склад адміністративного правопорушення. Адміністративна відповідальність. Поняття та види адміністративних стягнень.	2	0,5

8	<u>Основи кримінального права України</u> Поняття і система кримінального права України. Загальна характеристика Кримінального кодексу України. Поняття та ознаки злочину. Види кримінальних покарань. Поняття неосудності. Кримінальна відповідальність неповнолітніх.	2	0,5
Всього лекційних занять		17	8,5

3.2 Практичні заняття

Таблиця 3.2 – Теми і зміст практичних занять

№ п/п	Назва теми та зміст практичних занять	Обсяг практичних занять, ак. годин	Обсяг са- мостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
	Всього практичних занять	0	0

3.3 Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів складається з самостійного опрацювання навчальної, методичної літератури, наукової періодики та законів і під законних актів України при підготовці до лекційних та практичних занять, роботи по підготовці до МРК . Обсяг самостійної роботи наведено в табл. 2.1, 3.1.

4. ЗАСОБИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1 Види контролю:

- 4.1.1 вхідний (нульовий) контроль;
- 4.1.2 поточний контроль (МРК).
- 4.1.3 підсумковий (семестровий) контроль – залік.

4.1.1 Перелік запитань до вхідного контролю

1. Дайте визначення поняттю «держава».
2. Які риси характеризують правову державу?
3. Які види соціальних норм Вам відомі?
4. Дайте визначення поняттю «право».
5. Якими якостями, на Ваш погляд, повинні бути наділені громадяни правової держави?
6. Дайте визначення правомірної поведінки як різновиду поведінки правової.
7. Яке значення мало прийняття Декларації про державний суверенітет України?
8. Як Ви розумієте поняття «Конституція України»?
9. Які конституційні права і обов'язки людини і громадянина Вам відомі?
10. Який статус має Верховна Рада України?
11. Охарактеризуйте особливості прийняття неповнолітніх на роботу.
12. Назвіть екологічні права та обов'язки громадян України.
13. Що виступає об'єктами цивільних правовідносин?
14. Чому житлове право слід вважати комплексною галуззю права?
15. Що слід розуміти під сім'єю та шлюбом?
16. Яке, на Ваш погляд, відношення має система державного управління до адміністративного права?
17. Чи можуть застосовуватися до неповнолітніх такі види стягнень, як арешт і штраф?
18. Що таке податкова система?
19. У чому полягає основна відмінність кримінального права від інших галузей права?
20. Які з примусових заходів виховного характеру можуть бути застосовані до неповнолітніх?
21. Дайте визначення правоохоронної діяльності.
22. Що, на Вашу думку, повинно сприяти підняттю авторитету правоохоронних органів?
23. Які правозахисні органи діють на території України?
24. Які повноваження має Уповноважений Верховної Ради з прав людини?
25. З чим пов'язана необхідність існування правозахисних інститутів?

4.1.2 Перелік запитань до поточного контролю – МРК.

Розкрийте поняття соціальних норм. Які види соціальних норм Ви знаєте?
Розкрийте поняття права. Об'єктивне право. Суб'єктивне право.
Розкрийте поняття та назвіть основні форми (джерела) права.
Розкрийте поняття держави та охарактеризуйте її ознаки.
Розкрийте зміст функцій держави.
Розкрийте поняття «форма держави». Охарактеризуйте зміст її елементів.
Охарактеризуйте форми державного управління.
Охарактеризуйте форми державного устрою.
Охарактеризуйте форми державного режиму.
Охарактеризуйте джерела конституційного права України. Визначте поняття та охарактеризуйте ознаки Конституції України.
Визначте поняття конституційного ладу України. Охарактеризуйте основні принципи конституційного ладу України.
Розкрийте поняття громадянства. Охарактеризуйте систему органів, що вирішують питання щодо громадянства України.
Розкажіть про порядок набуття громадянства України.
Розкажіть про порядок припинення громадянства України.
Охарактеризуйте основні конституційні права і свободи людини і громадянина в Україні.
Охарактеризуйте конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні.
Визначте поняття, та назвіть функції державної влади в Україні.
Дайте характеристику виборчої системи України.
Охарактеризуйте основні функції Верховної Ради України. Розкажіть про повноваження Верховної Ради України.
Визначте компетенцію та нормативно-правові акти Президента України.
Розкажіть про порядок обрання Президента України та строк його повноважень. Розкрийте основні повноваження Президента України.
Розкрийте поняття та систему виконавчої влади в Україні. Охарактеризуйте функції та повноваження Кабінету Міністрів України.
Дайте характеристику системи місцевого самоврядування в Україні та охарактеризуйте принципи його діяльності.
Дайте характеристику судової влади в Україні.
Дайте характеристику судової системи України.
Охарактеризуйте склад та порядок формування Конституційного Суду України. Визначте повноваження Конституційного Суду України.
Визначте поняття та охарактеризуйте систему правоохоронних органів України.
Визначте поняття та охарактеризуйте систему органів внутрішніх справ України.
Охарактеризуйте порядок призначення та компетенцію Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Дайте характеристику системи органів юстиції, нотаріату та адвокатури України.

Охарактеризуйте джерела цивільного права. Дайте загальну характеристику Цивільного кодексу України.

Розкрийте поняття цивільно-правових відносин. Назвіть елементи цивільно-правових відносин.

Охарактеризуйте види цивільної дієздатності фізичної особи.

Розкрийте поняття та визначте ознаки юридичної особи.

Охарактеризуйте форми та суб'єкти права власності в Україні.

Охарактеризуйте поняття, види та форми цивільно-правових договорів.

Охарактеризуйте суб'єктів спадкових правовідносин. Спадщина: поняття та види.

Охарактеризуйте поняття та ознаки сім'ї. Умови складання та підстави припинення шлюбу.

Охарактеризуйте особисті немайнові та майнові права і обов'язки подружжя.

Охарактеризуйте особисті немайнові та майнові права і обов'язки батьків і дітей.

Охарактеризуйте випадки позбавлення батьківських прав.

Охарактеризуйте опіку, піклування, патронат.

Назвіть джерела трудового права України. Дайте загальну характеристику Кодексу законів про працю України.

Дайте характеристику колективного договору. Поняття та види колективної угоди.

Розкрийте поняття, сторони, зміст, види та форми трудових договорів.

Охарактеризуйте підстави припинення трудового договору за ініціативою працівника.

Охарактеризуйте підстави припинення трудового договору за ініціативою власника підприємства.

Розкрийте порядок припинення трудового договору.

Охарактеризуйте поняття та види робочого часу та часу відпочинку.

Охарактеризуйте особливі умови праці жінок та молоді.

Дайте характеристику трудової дисципліни. Види дисциплінарних стягнень.

Охарактеризуйте порядок розгляду індивідуальних та колективних трудових спорів.

Охарактеризуйте джерела адміністративного права. Дайте загальну характеристику Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Розкрийте поняття та ознаки адміністративного правопорушення.

Охарактеризуйте адміністративну відповідальність. Поняття та види адміністративних стягнень.

Розкрийте поняття, завдання та принципи кримінального права України. 26. Загальна характеристика Кримінального кодексу України.

Розкрийте поняття та ознаки злочину. Структура складу злочину.

Охарактеризуйте підстави кримінальної відповідальності. Поняття та види кримінальних покарань.

Охарактеризуйте особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх.

Охарактеризуйте підстави застосування примусових заходів виховного характеру до неповнолітніх.

4.1.3. Перелік запитань до заліку

До семестрового контролю – заліку винесені питання модульно-рейтингового контролю знань.

5. ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ І НАВЧАЛЬНИХ ЗАСОБІВ

5.1 Основна та додаткова література

5.1.1 Нормативно-правові акти

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - №30. - Ст. 141.
2. Закон України „Про внесення змін до Конституції України" від 8 грудня 2004 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2004.
3. Кодекс законів про працю України від 10 грудня 1971 р.: // Відомості Верховної Ради Української РСР. - 1971. додаток до № 50. -Ст.375.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. - Додаток до №51. -Ст. 1122.
5. Закон України "Про власність" від 7 лютого 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - №20. - Ст.249.
6. Закон України "Про арбітражний суд" від 4 червня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - №36. - Ст.469.
7. Закон України "Про Всеукраїнський та місцеві референдуми" від 3 липня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - №33. -Ст.443.
8. Закон України "Про Президента України від 5 липня 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - №33. - Ст.446.
9. Закон України "Про прокуратуру" від 5 листопада 1991 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - №53. - Ст.793.
10. Закон України "Про міліцію" від 20 грудня 1990 р. // Відомості Верховної Ради Української РСР. - 1991. - №4. - Ст.21.
11. Закон України "Про службу безпеки України" від 25 березня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - №27. - Ст.382.
12. Закон України "Про статус суддів" від 15 грудня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - №8. - Ст.56.
13. Закон України "Про адвокатуру" від 19 грудня 1992 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - №9. - Ст. 62.
14. Закон України "Про колективні договори і угоди" від 1 липня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - №36. - Ст.361.
15. Закон України "Про нотаріат" від 2 вересня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1993. - №39. - Ст.383.
16. Закон України "Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів" від 23 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - №11. - Ст.50.
17. Закон України "Про органи реєстрації актів громадянського стану" від 24 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1994. -№14.-Ст.78.
18. Закон України "Про державну податкову службу в Україні" від 24 грудня 1993 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1994. - №15. - Ст.84.

19. Закон України "Про Конституційний Суд України " від 16 жовтня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1996. - №49. - Ст.272.
20. Закон України "Про відпустки" від 15 листопада 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1997. - №2. - Ст.4.
21. Закон України "Про місцеве самоврядування в Україні " від 21 травня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1997. - №24. - Ст. 170.
22. Закон України Про Уповноваженого Верховної Ради з прав людини" від 22 грудня 1997 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1998. - №20. - Ст.99.
23. Закон України "Про порядок вирішення колективних трудових спорів (конфліктів)" від 3 березня 1998 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1998. - №34. - Ст.227.
24. Закон України "Про державну виконавчу службу" від 24 березня р. // Відомості Верховної Ради України. - 1998. - №36-37. - Ст.243.
25. Закон України "Про вибори Президента України " від 5 березня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - №14. - Ст. 81.
26. Закон України "Про місцеві державні адміністрації" від 9 квітня 1999 р. // Відомості Верховної Ради України. - 1999. - №20-21. - Ст. 190.
27. Закон України "Про громадянство України " від 18 січня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - №4. - Ст.65.
28. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - №25-26. - Ст.131.
29. Закон України "Про органи самоорганізації населення" від 11 липня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2001. - №48. - Ст.254.
30. Сімейний кодекс України від 10 січня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - №21-22. - Ст. 135.
31. Закон України "Про судоустрій України " від 7 лютого 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2002. - №27-28. - Ст. 180.
32. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - №40-44. - Ст.356.

5.1.2 Основна

1. Административное право Украины: Учебник / Под. общ. ред. С.В. Кивалова. -Х.: Одиссей, 2004. -880с.
2. Александров Ю.В., Клименко В.А. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник. -К.: МАУП, 2004. -326с.
3. Андрусяк Т. Теорія держави і права. - Львів, 1997.
4. Балакірєва С. Р. Конституційне право України: Навчальний посібник. -К.; 2003.-210 с.
5. Беленчук І.А. Адміністративне право України: Навчальний посібник. -К.; А.С.К, 2004.-176с.
6. Болотіна Н. Б. Трудове право України: Підручник. - К.: Вікар, 2003.
7. Битяк Ю. П. Адміністративне право. - Х.: Консум, 2000.
8. Бондарєв С. М, Бугай В. В. та ш. Цивільне та сімейне право України: На-

вчальний посібник / За ред. В. В. Васильченка. - Донецьк, 2003.

9. Васильев А. С. Административное право Украины (общая часть).: Учебное пособие. - Х.: Консум, 2001. - 280 с.

10. Венедиктов В. С. Трудове право України. Конспект лекцій. - Х.: Консум, 1998.-140 с.

11. Голованець В. Ф. Конституційне право України: Конспект лекцій. -К.; 2000.-216 с.

12. Голосніченко І. П. Адміністративне право України. (основні категорії і поняття). - К.; 1998.

13. Голосніченко І. П. Адміністративне право в Україні. - К.; 1998.

14. Забарний Г. Г., Калюжний Р. А., Терещук О.В., Шкарупа В. К. Адміністративне право України. - К.; 2001.

15. Загальна теорія держави і права. / За ред. В. В. Копейчикова. - К.: Юрінком Інтер, 2000. - 312 с.

16. Калітенко О.М., Харитонов Е.О. Цивільне та сімейне право України: Підручник. -Х: Одисей, 2004. -640с.

17. Карлицький СМ. Трудове право України: Навчальний посібник. -К.: Прецедент, 2004. - 216с.

18. Карпенко Д. О. Трудове право України: Курс лекцій - К.: МАУП, 1999. – 192 с.

19. Кельман М. С, Мурашин О. Г. Загальна теорія права: Підручник. -К.: Кондор, 2002.-353 с.

20. Кириченко В.М. Правознавство: Курс лекцій. - Запоріжжя: ЗНТУ, 2006.- 247 с.

21. Коваль Л. В. Адміністративне право України: Курс лекцій. - К.: Вентурі, 1998.-208 с.

22. Колпаков В. К., Кузьменко О. В. Адміністративне право України: Підручник. - К.: Юрінком Інтер, 2003. - 544 с.

23. Конституційне право України: Підручник / За ред. В.Ф. Погорілка. -3-е вид.: - К.: Наукова думка, 2002.

24. Конституційне право України. / За ред. В. Я. Тація, В.Ф. Погорілка, Ю. М. Тодики. - К.; 1999.

25. Конституційне право України: Підручник / За ред. Ю.М. Тодика, В. С. Журавського. - К.;2002. - 544 с.

26. Костюченко О.А. Основи конституційного права України: Конспект лекцій.-К.; 1999. - 56 с.

27. Костюченко О.А. Конституційне право України: Навчально-методичний посібник. - К., 2001. - 116 с.

28. Котюк В. О. Основи держави і права: Навчальний посібник. Вид. 3-тє, доп. і перер. - К.: Вентурі, 2001. - 432 с.

29. Котюк В. О. Теорія права: Курс лекцій. - К.; 1996. - 208 с.

30. Кравченко В. В. Конституційне право України. - К.: Атіка, 2000. -317 с.

31. Кравченко В.В., Савчук О.П. Правознавство: Навчальний посібник. -К.: Атіка, 2005. -560с.

32. Кравчук К.Г. Опорні конспекти з основ права: Курс лекцій. Навчальний посібник. -К.: Атіка, 2005. -312с.
33. Кримінальне право України: Загальна частина: Підручник / За ред.. В.А. Клиmenta, М.І. Мельника. – К.: Правові джерела, 2002.
34. Кримінальне право України: Навчальний посібник / С.Г. Волкотруб, О.М. Омельчук, В.М. Ярін та ін.. – К.: Наукова думка; Прецедент, 2004. – 297 с.
35. Кримінальне право України: Загальна та Особлива частина: Навчальний посібник. / В.О. Кузнецов, М.П. Стрельбицький, В.К. Гіжевський. -К.: Істина, 2005. -380с.
36. Логвінова М., Кафарський В. Основи правознавства: Навчальний посібник. -К.: Центр навчальної літератури, 2005, -568с.
37. Марчук В.М., Нколаєва Л.В. Нариси з теорії права: Навчальний посібник. -К.: Істина, 2004. -309с.
38. Матишевський П. С. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник. - К: А. С. К., 2001.- 352 с.
39. Олійник А. Ю. та ш. Теорія держави і права: Навчальний посібник. -К.: Юрінком Інтер, 2001.- 176 с.
40. Основи правознавства України: Навчальний посібник. Вид. четверте, доповн. та перероблене. / Ківалов С. В., Музиченко П. П., Крестовська Н. М., Крижанівський А. Ф. - Х.: Одісей, 2004. - 368 с.
41. Основи правознавства: Навчальний посібник / За заг. ред. П.І. Гнатенко. - К.: Юридична книга, 2004. -320с.
42. Основи правознавства: Навчальний посібник / Під заг. ред. В.П. Пастухова. -К.: Алеута, 2005. -311 с.
43. Основи конституційного права України: Підручник / За ред. В.В. Копейчикова. - К.: Юрінком Інтер, 2000. - 287с.
44. Погребной И. М. Теория права: Учебное пособие. 3-е изд., испр. и доп. - Х.; 2003.-128 с.
45. Правознавство: Підручник / За ред. В. В. Копейчикова. - 7-е вид., стер. - К.: Юрінком Інтер, 2003. - 736 с.
46. Правознавство: Навчальний посібник / За заг. ред. П.В.Мельника. -Ірпінь. 2003. - 409 с.
47. Прокопенко В. І. Трудове право України: Підручник. Видання третє, пер. та доп. - Х.: Консум, 2002. - 528 с.
48. Рабинович П.М. Основи загальної теорії права та держави: Навчальний посібник. Вид. 5-е, зі змінами. - К.: Атіка, 2001. - 176 с.
49. Савченко А.В. Сучасне кримінальне право України: Курс лекцій / А.В. Савченко, В.В. Кузнецов, О.Ф. Штанько. -К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005. - 640с.
50. Семерак О.С, Керецман В.Ю., Палінчак Н.М. Основи конституційного права України. - Ужгород, 2000.
51. Сімейне право України: Підручник. / За ред. В.С. Гопанчука. - К.: Істина, 2002. - 304с.
52. Сімейне право України: Підручник. / За заг. ред. В.І.Борисової та І.В.

- Жилінкової. - К.: Юрінком Інтер, 2004. - 264с.
53. Теорія держави і права — Х.: Консул, 2001.
54. Теорія держави і права: Навчальний посібник / За заг. ред. С.Л. Лисенкова, В. В. Копейчикова . - К.: Юрінком Інтер, 2002. - 368 с.
55. Теорія держави та права: Посібник для підготовки до іспитів / СМ. Тимченко, Р.А. Калюжний, Н.М. Пархоменко, С.М. Легуша. -К.: Вид. ПАЛИВОДА А.В., 2005. -176с.
56. Трофимова З. В. Теория государства и права. Учебное пособие. -Донецк, 2004. - 176 с.
57. Трудове право України: Академічний курс: Підручник. / За заг. ред. Н.М. Хуторян. - К.: А.С.К., 2004. - 608 с.
58. Трудове право України: Академічний курс: Підручник. /П.Д. Пилипенко, В.Я. Буряк, З.Я. Козак та ш. - К.: Ін Юре, 2004. -536с.
59. Фрицький О.Ф. Конституційне право України: Підручник. - К.: Юрінком Інтер, 2002. - 536 с.
60. Фріс П.Л. Кримінальне право України: Загальна частина: Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2004. — 362 с.
61. Цивільне право України: Академічний курс: Підручник: У двох томах / За заг. ред. Я.М. Шевченко. - Т. 1. Загальна частина. - 520 с, Т.2. Особлива частина. - К.: Ін Юре, 2003. - 408 с.
62. Цивільне право України: Навчальний посібник. /За ред. Р.О. Стефанчука. - К.: Прецедент, 2004. - 448с.
63. Шпиталенко Г.А. Шпиталенко Р.Б. Основи правознавства: Навчальний посібник / За заг. ред. І.П. Лаврінчук. - К.: Каравела, 2004. - 376 с.

5.1.3 Додаткова

1. Авер'янов В. Б. Органи виконавчої влади в Україні. - К., Ін Юре, 1997.
2. Бессмертный А. К. Судебные и правоохранительные органы. - Х.: Консул, 2002.
3. Біленчук П. Д., Кравченко В. В., Підмогильний М.В. Місцеве Самоврядування. Муніципальне право. — К., 2000.
4. Біла Л. Р., Картузова І. О. Організація державної служби в Україні: Навчально-методичний посібник. — Одеса: Юридична література, 2000.
5. Грошевий Ю. М, Марочкін І. Є. Органи судової влади в Україні. -К.: Ін Юре, 1997.-20 с.
6. Державне управління в Україні: Навчальний посібник / За заг. ред. В. Б. Авер'янова. - К.; 1999.
7. Zobov'язальне право. Теорія і практика: Навчальний посібник / За ред. О. В. Дзери. - К.: Юрінком Інтер, 2000. - 910 с.
8. Марчук В. М., Ніколаєва Л. В. Основні поняття та категорії права: Навчальний посібник. - К.: Істина, 2001. - 144 с.
9. Марочкін І. Є. та ін. Організація судових і правоохоронних органів: Навчальний посібник. - Х.; 2000. - 270 с.

10. Мельник М. І., Хавронюк М. І. Суд та інші правоохоронні органи. Правоохоронна діяльність: закони і коментарі: Навчальний посібник. -К.: Атіка, 2000.-512 с.
11. Мельник М.І., Хавронюк М.І. Правоохоронні органи та правоохоронна діяльність: Навчальний посібник. - К.: Атіка, 2002.
12. Молдован В. В., Молдован А. В. Судуострій України. - К.; 2000.
13. Молдован В. В. Правоохоронні органи. Курс лекцій. - К.: Юмана, 1998.- 160 с.
14. Організація судових та правоохоронних органів / Г.С.Марочкін та ін. – Х.: Право, 2000. – 269 с.
15. Святоцький Д. О., Михеєнко М. М. Адвокатура України: Навчальний посібник. - К.: Ін Юре, 1997. - 224 с.
16. Семерак О. С. Судові і правоохоронні органи України. Навчально-методичний посібник. - Ужгород, 2002.
17. Стефанюк В.С. Судова система України та судова реформа. - К.: Юрінком Інтер, 2001.
18. Суд та інші правоохоронні органи. Правоохоронна діяльність. - К.: Атіка, 2000.
19. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України: Навчальний посібник. / В. С. Ковальський та ін. - К.: Юрінком Інтер, 2002. - 320 с.
20. Судебные и правоохранительные органы Украины: Учебник. / Под ред. А.М. Бандурки. - Х., Университет внутренних дел, 1999. - 350 с.
21. Судебные и правоохранительные органы Украины: Учебное пособие / А.С. Васильев, В.В. Иванов. - Х.: Одиссей, 2002.
22. Тимченко С. М. Судові та правоохоронні органи України: Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 304 с.
23. Фурса С.Я., Фурса Є.І. Нотаріат в Україні: Теорія і практика: Навчальний посібник. -К.: А. С. К., 2001. -971 с.
24. Фурса С.Я. Спадкове право. – К., 2002.
25. Шумський П.В. Прокуратура України: Навчальний посібник - К.: Вентурі, 1998.- 336 с.

5.2 Методичні посібники і вказівки

1. Методичні вказівки для вивчення курсу "Основи права" (для студентів денного відділення всіх спеціальностей)/ Укладачі: М.А. Шипович, О.А. Гордієвський. – Горлівка: АДІ ДонНТУ, 2003. – 49 с.
2. Методичні вказівки з курсу "Основи права" (для студентів заочної форми навчання)/ Укладачі: М.А. Шипович, О.А. Гордієвський. – Горлівка: АДІ ДонНТУ, 2003. – 32 с.
3. Методическое пособие по курсу " Основы права". Часть 1 "Теория государства и права" (для студентов всех форм обучения всех специальностей). Составитель: М.А. Шипович. – Горловка: АДИ ДонНТУ, 2006. – 124 с.
4. Методичний посібник з навчальної дисципліни "Правознавство". Частина 2 "Основні галузі права" (для студентів всіх форм навчання всіх спеціальностей). Укладачі: М.А. Шипович, О.А. Гордієвський. – Горлівка: АДІ ДВНЗ "ДонНТУ", 2008. – 101 с.